

« »

« »

« »

« : »

« »

« »

« »

« »

»

« »

.« »

« »

«

. « »

« »

-« »

( )

.

:

( )

( )

( )

« »

( )

(.)

« »

« »

-

:

»:( )

« . »

)

(

)

( )

«

.. (

)

(

( )

« »

-

«

»

..

( )..

»

.«

( )

)

:(

-

« »

( )

(.)

( )

« »

( )

( )

( )

( )

(-)

)

« »

« »

( )

:

.« »

« »

( )

( )

( )

.«"

"

« »

»

( )

:«

»

« »

« »

( )

( )

« »

« »

»

.«( )

. «

( )

( )

« »

:

.« » »

( )

(-)

: « »

« »

« »

« »

← »

«

« »

« »

)

(

.()

( )

:

[ ]

[ ]

»

( )

:

:

( )

«

« »

.« »

« »

« »

« »

:

« »

»

.« »

.«

« »

« »

« »

( )

- -
 . ( )
 » : - -
 « - -
 . - -
 : - : -
 ( )
 . -
 ( ) - ( ) -
 / - ( ) -
 . ( ) -
 : « » - « »
 . - - ( ) -
 . - - (-) -
 ( ) - -
 . - -
 . - - »
 « -
 « » -
) -
 . (-

« »

- : -

( )

« »

.

کاربرد لقب «امیرالمؤمنین» در تاریخ اسلام

صادق آئینه‌وند،^۱ حامد منتظری مقدم^۲

«حکومت» در پژوهش‌های تاریخی درباره جوامع مختلف، مورد اهتمام خاص قرار دارد. زیرا این موضوع به به دقت در اشکال گوناگون بررسی و پژوهش شده است. همین گونه لقب «حاکم» در سطوح مختلف بر حسب درجات مورد عنایت قرار داشته است و متناسب با شان و مکان آن در پژوهش‌هایی انجام پذیرفته است. در این پژوهش، ظهور اصطلاح «امیرالمؤمنین» و حدود سطح استعمال و کاربرد آن مورد توجه قرار گرفته است.

باید گفت که تحقیقات زیادی درباره نظام سیاسی در اسلام به ثمر رسیده ولی نسبت به لقب امیرالمؤمنین به اعتبار یک لقب حکومتی و تاریخی کمتر بحثی صورت گرفته است. این مقاله می‌خواهد در این زاویه وارد بحث شود و به این نیاز پژوهشی پاسخ دهد.

واژگان کلیدی: امیرالمؤمنین، فقه اللغة، فرهنگ اجتماعی، خلافت، تاریخ اسلام.

---

۱. استاد، گروه تاریخ، دانشگاه تربیت مدرس

۲. دانشجوی دکترا، گروه تاریخ، دانشگاه امام خمینی (ره).